

alexandrinus grösstenteils ersetzt ist. *Rattus alexandrinus* wurde immer in den oberen Stockwerken von Häusern oder in Weizenlagern angetroffen, *Rattus norvegicus* in Kellern oder in Abwasserkanälen. Die mittlere Zahl der Foeti erwies sich für alexandrinus 4-5, für norvegicus 7-8. Das Gewicht der alexandrini schwankte zwischen 10-250 gr., das der norvegici zwischen 15-500 gr.

3% der Ratten waren mit *Trypanosoma lewisi* KENT infiziert, 17% mit *Hymenolepis diminuta* Rudolph. Keine der Ratten war mit Pestbazillen infiziert.

Von 11563 gesammelten Rattenflöhen, erwiesen sich 9755 als *Xenopsylla cheopis* ROTSCH, 1445 als *Leptopsylla musculi* DUGÈS, 317 als *Ceratophyllus fasciatus* BOSC, 40 als *Ctenocephalus felis* BOUCHER, 5 als *Ctenocephalus canis* CURTIS und 1 als *Pulex irritans* L. Das Verhältnis der Weibchen zu Männchen war gleich 63:37. Der Rattenflöhenindex betrug 5,26 pro Ratte. Die höchste Zahl der auf einer Ratte gesammelten Flöhe war 171. Die Zahl der auf Ratten parasitierenden Flöhe war umgekehrt proportional der relativen Feuchtigkeitwerte. Bei 252 Flöhen fanden wir im Darm Crithidiaformen von *Trypanosoma lewisi*.

ΙΣΤΟΡΙΑ.— Τὰ ἔγγραφα τῆς ἑλληνικῆς ἐπαναστάσεως εἰς τὰ ἀρχεῖα τοῦ
Quai d'Orsay ὑπὸ Σπ. Παππᾶ. Ἀνεκοινώθη ὑπὸ κ. Κ. Ἀμάντου.

Χρησιμοποιῶν ἄδειάν μου εἰς Παρισίους, τὸν Ὀκτώβριον 1930 μέχρι τοῦ Φεβρουαρίου 1931, διὰ τῆς μεσολαβήσεως τῆς ἐν Παρισίοις Πρεσβείας μας ἐζήτησα ὅπως μοι ἐπιτραπῆ νὰ ἐξερευνησῶ καὶ κατατάξω τὰ εἰς τὸ Quai d'Orsay καὶ εἰς τὸ ἑλληνικὸν τμῆμα τῶν Ἀρχείων φυλαττόμενα ἱστορικὰ ἔγγραφα τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως.

Ἡ πρόθεσίς μου αὕτη, ἡ ὁποία εὐγενῶς καὶ προθύμως ἐγένετο δεκτὴ ἀπὸ τὴν Γαλλικὴν Ἐπιτροπὴν τῶν διπλωματικῶν Ἀρχείων καὶ ἀπὸ τὸν κ. Abel Rigault, αἰτίαν εἶχεν ἀφ' ἐνὸς μὲν τὴν πενιχρότητα τῶν ἐγγράφων τῆς τόσον ἐνδιαφερούσης ἐποχῆς τῆς συγχρόνου Ἱστορίας μας τῶν φυλαττομένων εἰς τὰ ἀρχεῖα τῆς ὁδοῦ Φιλελλήνων καὶ τῶν ὁποίων μέγα μέρος ἔχει ἤδη δημοσιευθῆ ἀπὸ τὸν ἱστορικὸν Π. Κοντογιάννην¹, ἀφ' ἑτέρου δὲ τὴν δυνατὴν ἐλπίδα νὰ συμπληρωθῆ καὶ πλουτισθῆ τὸ τμῆμα τοῦτο, τὸ ὁποῖον εὐρίσκεται ἀκόμη εἰς πρωτόγονον κατάστασιν, δι' ἀντιγραφῆς τῶν σχετικῶν ἐγγράφων τῶν ξένων Ἀρχείων².

¹ Ἱστορικὰ ἔγγραφα ἀναφερόμενα εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Ἐπανάστασιν. Ἀθήναι 1927 (Ἔκδοσις «Συλλόγου πρὸς διάδοσιν ὠφελίμων βιβλίων»).

² Χάριν τῶν Ἑλλήνων ἀναγνωστῶν γράφω ὀλίγας λέξεις διὰ τὴν ἱστορικὴν καὶ ἀνεξάντλητον ἐστίαν,

Τὰ εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Ἐπανάστασιν ἀναγόμενα ἔγγραφα διανεμόνται μεταξὺ τῶν τριῶν σειρῶν αὐτῶν τοῦ Ἑλληνικοῦ Τμήματος, τὸ ὁποῖον ἠρευνήσα ὁ ἴδιος, τῶν Τμημάτων Ἀγγλίας καὶ Ῥωσσίας, τὰ ὁποῖα ἠρευνήθησαν ὑπὸ τοῦ κ. Α. Μακκᾶ καὶ ἐκ τῶν ὁποίων πολλὰ ἀποσπάσματα παρέθεσεν οὗτος εἰς τὴν ἀνακοίνωσίν του εἰς τὴν Ἀκαδημίαν τῶν Ἡθικῶν καὶ Πολιτικῶν Ἐπιστημῶν¹, καὶ τῶν Τμημάτων Αὐστρίας, Τουρκίας, Ἰονίων, Νήσων, διὰ τὰ ὁποῖα θὰ ἐχρειάζετο ἰδιαίτερα ἴσως μελέτη.

Παρά τινὰς προσωπικὰς δυσχερείας ἠδυνήθη ἐν τούτοις, ἐντὸς ὀλίγων ἐβδομάδων, νὰ ἐρευνήσω 10 ὀλοκλήρους τόμους τοῦ Ἑλληνικοῦ Τμήματος 10 ἐτῶν (ἀπὸ τοῦ Ἀπριλίου 1819 μέχρι τοῦ Μαΐου 1829) συνισταμένους περιπτοῦ ἀπὸ χίλια ἔγγραφα χειρόγραφα καὶ 564 σελίδας τυπογραφικὰς.

Ἐκ τῶν 10 αὐτῶν τόμων ἔδωκα περιλήψιν ἐνὸς ἐκάστου ἐγγράφου τῆς Πολιτικῆς Ἀλληλογραφίας (τόμ. Α. Β. καὶ Γ) καὶ κατέγραψα τοὺς 4 ἄλλους τόμους (τόμ. Δ. Ε. ΣΤ καὶ Ζ) ὡς καὶ τοὺς 3 τόμους (8,9 καὶ 10) τῶν Ἀπομνημονευμάτων καὶ Ἐγγράφων, τὰ ὁποῖα ὑπάγονται εἰς τὰ ἔτη 1821 καὶ 1828.

ἦτις ὑπῆρξε διὰ τὴν Γαλλίαν καὶ ὅλον τὸν κόσμον τὸ *τμήμα ἀρχείων τοῦ Ὑπουργείου Ἐξωτερ. τῆς Γαλλίας*.

Ἔως ὅτου ἔλθῃ εἰς τὸ Ὑπουργεῖον ὁ Hugues de Lionne (1663), τὰ διπλωματικά ἔγγραφα ἐθεωροῦντο ἰδιοκτησίᾳ τῶν Πρέσβων, τῶν Ὑπουργῶν καθὼς καὶ ὅλων τῶν ὑπαλλήλων τῆς Γαλλίας τῶν ἐπιφορτισμένων μὲ διαπραγματεύσεις. Ἀλλά, τὸ 1671, ἐν διατάγμα τοῦ Λουδοβίκου ΙΔ' ἀπηγόρευε τὸν διασκορπισμὸν τῶν ἐγγράφων τοῦ Κράτους καὶ τὸ 1710, ὁ Colbert de Torcy ἐσκέφθη νὰ ἀνασυντάξῃ τὰ ἀρχεῖα, τὰ ὁποῖα θὰ ὑπῆγοντο εἰς εἰδικὴν ὑπηρεσίαν ἧτις εἰς τὸ *τμήμα ἀρχείων τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν* (Dépôt des Minutes des Affaires Étrangères) καὶ εἰς ἰδιαιτέρον πρὸς τούτοις Μέγαρον, τὸ Περίπτερον τοῦ Παλαιοῦ Λούβρου.

Τὸ Τμήμα τοῦτο τῶν Ἀρχείων εὐρίσκειται ἀπὸ τοῦ 1853 καὶ ἀφοῦ ἤλλαξε πολλὰς φορὰς κατοικίαν εἰς τὸ Μέγαρον τοῦ Quai d'Orsay, ὡς καὶ αἱ ἄλλαι ὑπηρεσίαι τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν. (ARMAND BASCHET, Histoire du Dépôt des Archives des Affaires Étrangères, Paris, 1875. — GABRIEL RICHOU, Traité Théorique et Pratique des Archives Publiques, Paris, 1883, σ. 102-113).

Τὸ κύριον στοιχεῖον τῶν Ἀρχείων τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν εἶναι ἡ Πολιτικὴ Ἀλληλογραφία, ἧτις περιέχει ἐκθέσεις καὶ ὁδηγίας πρὸς τοὺς Πρεσβευτὰς καὶ διαφόρους ἀπεσταλμένους τῆς Γαλλίας εἰς τὸ Ἐξωτερικόν, ἐπιστολὰς καὶ τηλεγραφήματα τῶν ἀντιπροσώπων τούτων ὡς καὶ ἀπαντήσεις ἐπιστολῶν τοῦ Πολιτικοῦ Γραφείου, ἐνίοτε δὲ καὶ ἐπιστολὰς ἐκ τοῦ Γραφείου τοῦ Ἀρχηγοῦ τοῦ Κράτους.

Τὰ ἔγγραφα ταῦτα εὐρίσκονται ταξιθετημένα κατὰ κράτη καὶ χωρισμένα κατ' ἔτη. Ἡ βιβλιοθετημένη σειρὰ αὕτη τῶν ἐγγράφων ἀπαρτιζομένη ἀπὸ διαφόρους τόμους (εἶναι καὶ ἀρτία ἀπὸ τοῦ ἔτους 1662) ἀνάγεται ἕως τὴν ἐποχὴν τοῦ Richelieu (1624-1642) χωρὶς νὰ ἔχῃ μεγάλα κενά.

Αἱ ἄλλαι σειραὶ τῶν Ἀρχείων τοῦ Quai d'Orsay, προσिताὶ εἰς τὸ κοινὸν καθ' ἑκάστην 2-6 μ. μ. ἀπαρτίζονται ἀπὸ τὰ Ἀπομνημονεύματα καὶ Ἐγγράφα ὡς καὶ τὴν Πολιτικὴν Ἀλληλογραφίαν προσιτὰ μέχρι τοῦ Μαΐου τοῦ 1871 καὶ τὴν Προξενικὴν Ἀλληλογραφίαν, ἧτις φυλάσσεται εἰς φακέλους καὶ εἶναι προσιτὴ εἰς τὸ κοινὸν μόνον μέχρι τῆς 14 Σεπτεμβρίου 1791.

¹ La Psychologie du Philhellénisme Français en 1826 (Συνεδρίασις 12 Ἰουνίου 1926).

Ὁ πρῶτος τόμος τῆς Πολιτικῆς Ἀλληλογραφίας (1767-1822) περιέχει τὸ ὄλον μόνον 57 ἔγγραφα, ἀλλ' ἡ περίοδος ἣτις μᾶς ἐνδιαφέρει ἀρχίζει εἰς τὸ ἔγγραφον ἀριθ. 12 (σ. 121-124) καὶ φέρει ἡμερομηνίαν: Κέρκυρα 6-18 Ἀπριλίου 1819. Δὲν φέρει ὑπογραφήν καὶ ἔχει τίτλον: Παρατηρήσεις τινὲς διὰ τὸν τρόπον μὲ τὸν ὁποῖον ἡμπορεῖ νὰ καλλιτερεύσῃ ἡ τύχη τῶν Ἑλλήνων (Observations sur les moyens d'améliorer le sort des Grecs). Τοῦτο δεικνύει ὅτι ἡ Γαλλικὴ διπλωματία δὲν ἐπερίμενε τὰ γεγονότα τοῦ 1821 διὰ νὰ ἐνδιαφερθῇ μὲ τὴν Ἑλλάδα. Ὁ ἴδιος τόμος περιέχει ἀκόμη ἀναδημοσίευσιν ἄρθρων τινῶν τῆς «Gazette de France» ὑπογεγραμμένων ὑπὸ τοῦ κόμητος Achille de Jouffroy, γράμματα τινὰ καὶ σημειώσεις τοῦ Κοδρικᾶ, ὅστις, κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, ὑπῆρξε γραμματεὺς εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐξωτερικῶν. Διὰ τὸν τελευταῖον ἔγραψα λεπτομερέστερον εἰς εἰδικὴν μελέτην ἀφορῶσαν τὸ διπλωματικὸν στάδιον τοῦ φιλολογικοῦ τούτου ἀντιπάλου τοῦ Κοραῆ¹, ὁ ὁποῖος προσεπάθησε νὰ δείξῃ ὅτι ἡ ἐξέγερσις τῶν Ἑλλήνων δὲν ἀποτελεῖ παραβίασιν τῆς ἀρχῆς τῆς ἐλέω Θεῷ βασιλικῆς ἐξουσίας καὶ οὐδεμίαν σχέσιν εἶχε μὲ τὸ ἐπαναστατικὸν κίνημα τῶν Καρβουναρίων (Carbonari), οἱ ὁποῖοι ἐθεωροῦντο ὡς φοβερὰ τέρατα ἀπὸ τὴν Ἀγίαν Συμμαχίαν. Ἐπίσης ὁ ἴδιος τόμος περιέχει διαφόρους ἐκθέσεις πρὸς τοὺς προσετοὺς τῆς Ὑδρας διὰ τὰς κινήσεις τῶν κατὰ ξηρὰν καὶ θάλασσαν ἑλληνικῶν καὶ τουρκικῶν στρατευμάτων καθὼς καὶ περὶ τῶν σφαγῶν τῆς Χίου. Ἐπίσης ἐρωτηματολόγιον (questionnaire) τοῦ ἀγγλικοῦ κοιμητάτου καὶ ἀπάντησιν τῆς ἑλληνικῆς κυβερνήσεως κ.λ.π. Ὁ δεῦτερος τόμος (1823-1825), ὁ ὁποῖος περιέχει καὶ πίνακα περιεχομένων, περιλαμβάνει 115 ἔγγραφα, τῶν ὁποίων τὰ σπουδαιότερα ἀναφέρονται εἰς τὰς προκαταρκτικὰς συνομιλίαις προσεχοῦς συνεννοήσεως τῆς Ἑλλάδος μὲ τὸ Τάγμα τῶν Μελιταίων Ἱπποτῶν, εἰς τὴν ἀναγνώρισιν τῆς Προστασίας τῆς Μ. Βρετανίας ὡς καὶ τὰς διαμαρτυρίας, τὰς ὁποίας προεκάλεσεν ἡ ἀπερίσκεπτος αὕτη πράξις. Ὡσαύτως ὁ δεῦτερος αὐτὸς τόμος περιέχει κείμενον ἐπιστολῆς τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως πρὸς τὸν Αὐτοκράτορα τῆς Ρωσίας Ἀλέξανδρον, φερούσης ἡμερομηνίαν 29 Αὐγούστου 1824 ὡς καὶ δευτέραν ἐπιστολὴν τῆς ἰδίας Κυβερνήσεως ἀπευθυνομένην πρὸς τὸν Πάπαν μὲ ἡμερομηνίαν 21 Μαΐου 1825. Ἐπίσης δύο συντόμους περιλήψεις τῶν Ἑλληνικῶν Χρονικῶν Μεσολογγίου τοῦ Κοδρικᾶ, αἱ ὁποῖαι ἀναπληροῦν ἴσως ἐν μέρει τὴν ὑπάρχουσαν ἤδη συλλογὴν τῆς ἰδίας ἐφημερίδος. Ὁ τρίτος τόμος (1826-1827) περιέχει 205 ἔγγραφα σχετικὰ μὲ τὴν ἑλληνοτουρκικὴν διευθέτησιν, ὑπὸ τὴν αἰγίδα τῆς Ἀγγλίας τὴν προβλεπομένην ὑπὸ τῆς Συνελεύσεως τῆς Ἐπιδαύρου. Ὡσαύτως ἔγγραφα ἀφορῶντα τὴν ἐξασκουμένην ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων πειρατῶν ληστεῖαν ὡς καὶ παρασκηριακὰς ἐνεργείας τοῦ Roche καὶ τοῦ Βιτάλη,

¹ Deux Grecs au service diplomatique Français, II. Panayotti Codrikas (*Messageur d'Athènes*, 27 Νοεμβρίου 1931).

διὰ τὴν ἀνάβασιν εἰς τὸν ἑλληνικὸν θρόνον τοῦ Δουκὸς τοῦ Nemour. Ἐπίσης ὁ τρίτος οὗτος τόμος περιέχει ἔγγραφα ἀφορῶντα τοὺς τελευταίους ἀναχωρήσαντας φιλέλληνας καὶ τὴν δρᾶσιν τοῦ λόρδου Cochrane, δύο ἐπιστολάς τοῦ Φαβιέρου, ὅτε εἶχεν ἐγκλεισθῆ εἰς τὴν Ἀκρόπολιν Ἀθηνῶν, ὧν ἡ πρώτη ἀπευθύνεται πρὸς τὸν Ἰγγλέσσην, ἀρχηγὸν τοῦ τακτικοῦ σώματος Φαλήρου, καὶ ἡ δευτέρα πρὸς τὸν Καλλέργη, διοικητὴν τοῦ τακτικοῦ πυροβολικοῦ. Ὡσαύτως διαφόρους ἐπιστολάς καὶ ὁδηγίας τοῦ Ναυάρχου De Rigny ἀναφερομένας εἰς τὴν ναυμαχίαν τοῦ Ναυαρίνου, τέλος διαμαρτυρίαν τῆς Διαρκοῦς Ἐπιτροπῆς (Commission Permanente) τῆς Συνελεύσεως Αἰγίνης διὰ τὴν σχεδιαζομένην διαρρύθμισιν τῶν συνόρων.

Ὁ τέταρτος τόμος (1827-1830) ἐκ 564 σελίδων ἐκπονηθεὶς ἐν Λονδίῳ εἰς τὸ Τυπογραφεῖον τοῦ Harrisson and Son ἀποτελεῖ τὴν πρώτην Κυανῆν Βίβλον τῆς Ἑλλάδος καὶ περιέχει ἐν πρωτοτύπῳ καὶ ἐν μεταφράσει τὰ ἑξῆς:

1. Τὰ Πρωτόκολλα τῆς Συνδιασκέψεως τοῦ Λονδίνου (Ἰούλιος 1827 - Μάϊος 1930).
2. Τὰ Πρωτόκολλα τῆς Συνδιασκέψεως τῆς Κων/πόλεως (Αὐγούστος - Δεκέμβριος 1827).
3. Σειρὰν διαφόρων ἐγγράφων ἀπὸ τοῦ Αὐγούστου 1828 μέχρι τοῦ Ἰουλίου 1829 σχετιζομένων μὲ τὴν σύμβασιν τῆς Ἀλεξανδρείας τὴν ἀφορῶσαν τὸν ἀποκλεισμὸν τῶν Δαρδανελλίων καὶ τὴν ἄρσιν τοῦ ἀποκλεισμοῦ τῆς Ἑλλάδος. Τὰ πρωτόκολλα ταῦτα συνοδεύονται ἀπὸ ἀριθμητικὸν πίνακα.

Τὸ πρῶτον μέρος τοῦ Ε' Τόμου (1827-1833) εἶναι ἔντυπον ἀντίγραφον τοῦ Β' μέρους τοῦ προηγουμένου τόμου. Τὸ β' μέρος (τοῦ Ε' Τ.), ἀπὸ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 38 ἐγγράφου, περιέχει ἐν χειρογράφῳ τὸ κείμενον 21 πρωτοκόλλων καὶ παραρτημάτων τῶν διαφόρων Διασκέψεων, αἵτινες ἔγιναν εἰς τὸ Ἀγγλικὸν Ὑπουργεῖον τῶν Ἐξωτερικῶν ἀπὸ τοῦ Ἰανουαρίου 1832 μέχρι τοῦ Μαΐου 1833.

Ὁ τόμος ΣΤ' (Ἰανουάριος-Σεπτέμβριος 1828) περιέχει 171 ἔγγραφα τοῦ De Rigny, τοῦ κόμητος de la Ferronnays, τοῦ Βαρώνου Juchereau de St Deny, τοῦ λοχαγοῦ Jourdain, τοῦ Καποδιστρίου, τοῦ Σπυρίδωνος Τρικούπη καὶ τοῦ Πατριάρχου Κων/πόλεως, ἐντεταλμένου ὑπὸ τῆς Πύλης νὰ προσφέρῃ γενικὴν ἀμνηστειάν εἰς τοὺς Ἑλληνας τοῦ Μορέως καὶ τοῦ Αἰγαίου Πελάγους. Ἐπίσης ὁ τόμος οὗτος περικλείει διάφορα διπλωματικὰ ἔγγραφα ἀφορῶντα τὴν ἐκστρατείαν τοῦ Μορέως καθὼς καὶ ὅλην τὴν ἀλληλογραφίαν τὴν ἀφορῶσαν τὴν κατ' εἶδος καὶ χρῆμα βοήθειαν, τὴν ὁποίαν παρεῖχεν εἰς τὴν χώραν ἡμῶν ὁ Κάρολος ὁ Γ' καὶ μὲ τὴν ὁποίαν σχετίζεται ἡ ἀπόδειξις πληρωμῆς τοῦ Καποδιστρίου, τὴν ὁποίαν ὁ κ. W. Shoemaker, Πρέσβυς τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν ἐν Σόφια εἶχε τὴν εὐτυχεῖ ἔμπνευσιν νὰ δωρήσῃ διὰ τοῦ Ἑλληνοῦ ἀντιπροσώπου ἐν Βουλγαρίᾳ εἰς τὸ Ἱστορικὸν καὶ Ἐθνολογικὸν Μουσεῖον τῶν Ἀθηνῶν.

Ὁ Ζ' Τόμος τῆς «Πολιτικῆς Ἀλληλογραφίας» (Ὀκτώβριος 1828 - Μάιος 1829) περιέχει περίπου 120 ἔγγραφα κύρια καὶ συμπληρωματικά, ὡς καὶ διαφόρους ἐκθέσεις τοῦ Καποδιστρίου, τοῦ Μαρκησίου de Valmy, τοῦ Maison, τοῦ Θεοφίλου Féburier, κ.τ.λ. ἀφορώσας τὴν πολιτικὴν καὶ οἰκονομικὴν κατάστασιν τῆς Ἑλλάδος τοῦ ἔτους 1829 ἐν συγκρίσει πρὸς τὸ ἔτος 1827 καθὼς καὶ σειρὰν ἐμπιστευτικῶν σημειώσεων λίαν χαρακτηριστικῶν (Ὀκτώβριος 1828) διὰ τὸν Τρικούπην, τὰ μέλη τοῦ Πανελληνίου, τοὺς ἐν διαθεσιμότητι στρατηγούς, τοὺς ἐκτάκτους διοικητὰς τῶν ἐπαρχιῶν, ὡς καὶ ἄλλους ἀξιωματούχους. Ἐπίσης ὁ ἴδιος τόμος περιέχει σχέδιον ὀργανώσεως τακτικοῦ σώματος στρατοῦ ὑπὸ τοῦ Φαβιέρου κ.λ.π.

Ἡ ἔρευνα καὶ μελέτη τῶν τριῶν τόμων τῶν ἀπομνημονευμάτων καὶ ἐγγράφων τοῦ Ἑλληνικοῦ Τμήματος, τὰ ὅποια ἀφοροῦν τὴν Ἑλληνικὴν Ἐπανάστασιν, καθίστανται εὐκολώτερα χάρις εἰς τὸν ὑπάρχοντα τυπωμένον σύντομον κατάλογον τῶν Ἀρχείων (Inventaire Sommaire des Archives), τοῦ ὁποίου τὸ συμπλήρωμα δίδει λεπτομερεῆ ἰδέαν τῶν τόμων, οἵτινες μᾶς ἐνδιαφέρουν.

Ὁ Η' τόμος (1821-1826), τοῦ ὁποίου προηγεῖται πίναξ περιεχομένων, περιλαμβάνει 57 διάφορα ἔγγραφα σχετικὰ μὲ τὴν πολιτικὴν τῆς Γαλλίας ἐν Ἑλλάδι καὶ τὴν ἀνάγκην ἐπεμβάσεως ὑπὲρ αὐτῆς. Ὡσαύτως, ἔγγραφα ἀφορῶντα τὰ σχέδια τοῦ Ἰμπραχίμ Πασᾶ, τὴν πολιτικὴν τῆς Αὐστρίας, καὶ τὸ πρωτόκολλον τῆς 4^{ης} Ἀπριλίου 1826, φέροντα ὑπογραφὴν τοῦ Μέτερνιχ, Κάνιγγος, De Rigny, κ.λ.π.

Ὁ Θ' τόμος (1826-1827) τοῦ ὁποίου προηγεῖται ὡσαύτως πίναξ περιεχομένων, ἀποτελεῖται ἐξ 72 ἐγγράφων καὶ διαφόρων σημειώσεων καὶ τηλεγραφημάτων τοῦ Ναυάρχου De Rigny, τοῦ Ράινεκ, τοῦ Stratford-Canning, τοῦ Pozzo di Borgo, τοῦ Λόρδου Granville, Metternich, Κόμητος Bernstorff, Βαρόνου de Damas ὡς καὶ τὴν ἀξιοσημείωτον ἀλληλογραφίαν τοῦ Γ. Κάνιγγος μετὰ τοῦ πρίγκηπος de Lieven, ἀφορῶσαν τὰ κύρια σημεῖα συμφιλιώσεως τῶν Ἑλλήνων μὲ τοὺς Τούρκους.

Τέλος ὁ Ι' τόμος (1827-1828) περιέχει 56 ἔγγραφα ἀναγόμενα εἰς τὴν ἑλληνικὴν ὑπόθεσιν: εἰς τὸν καθορισμὸν τῶν συνόρων τοῦ νέου Κράτους, εἰς σχέδιον ἀγγλογαλλικῆς συνθήκης καὶ τὰς διακηρύξεις, αἵτινες ἀπηυθύνοντο εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ τὴν Πύλιν κ.λ.π. Ἐπίσης ὁ ἴδιος τόμος περιέχει περίληψιν συνομιλίας τοῦ Καποδιστρίου μὲ τὸν Ὑπουργὸν τῶν Ἐξωτερικῶν τῆς Γαλλίας φέρουσαν ἡμερομηνίαν 29 Μαΐου 1827, ὡς καὶ σειρὰν ἐγγράφων κατατεθέντων ὑπὸ τοῦ Κυβερνήτου τῆς Ἑλλάδος, ὅτε ἀνεχώρει ἐκ Παρισίων (1-13 Ὀκτωβρίου) ὡς καὶ ὁδηγίας τοῦ Γαλλικοῦ Ὑπουργείου πρὸς τὸν De Rigny, Guilleminot, κ.λ.π.

Ὅπως δώση τις σαφεῆ ἰδέαν τοῦ Ἑλληνικοῦ Τμήματος ἐγγράφων τοῦ Quai d'Orsay, θὰ ἐχρειάζετο ἴσως νὰ ἐρευνηθῆ καὶ ἡ Προξενικὴ Ἀλληλογραφία, κυρίως

δὲ οἱ φάκελλοι Ἀθηνῶν, Πατρῶν, Ναυπλίου. Δυστυχῶς ἡ ἔλλειψις χρόνου καὶ λόγοι ὑγείας δὲν μοι ἐπέτρεψαν νὰ καταγίνω εἰς τὴν εἰδικὴν δευτερεύουσαν αὐτὴν ἐργασίαν, δὲν γνωρίζω δὲ πῶς θὰ κατορθώσω νὰ συνεχίσω τὴν μελέτην μου.

Διὰ τοῦτο, καὶ ἕως ὅτου κατορθωθῇ νὰ ἐρευνηθῇ ἡ ὡς ἄνω προξενικὴ ἀλληλο-γραφία, ἐθεώρησα ἀπαραίτητον νὰ ἐφελκύσω τὴν εὐμενῆ προσοχὴν τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν κ. Μιχαλακοπούλου, ὡς πρὸς τὸ ἐνδιαφέρον τὸ ὅποῖον ἡμπορεῖ νὰ πηγᾶσῃ διὰ τοὺς Ἑλληνας ἱστορικοὺς καὶ τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Ὑπουργείου, ἐὰν ἐφωτο-γραφοῦντο κείμενα τινὰ ἐκ τῶν ἀναλυθέντων ὑπ' ἐμοῦ καὶ τῶν ὁποίων μόνον μνεῖα ἔκαμαν οἱ κ. κ. Driault καὶ Lhéritier¹.

Λογίζομαι δὲ εὐτυχῆς, διότι δύναμαι νὰ ἀναγγείλω εἰς τὴν Ἀκαδημίαν Ἀθηνῶν ὅτι ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν μὲ τὴν συνήθη φωτεινὴν εὐμένειαν, ἣτις τὸν χαρακτηρίζει δι' ὅ,τι ἀφορᾷ τὴν Ἱστορίαν τῆς χώρας μας, εὐγενῶς εἰσήκουσε τὴν εἰσήγησίν μου καὶ μετὰ σχετικὴν συνεννόησιν μὲ τὴν ἐντεταλμένην ἐν Παρισίοις Ἐπιτροπὴν τῶν Διπλωματικῶν Ἀρχείων, θὰ ἐπιτραπῇ ἡ φωτογράφησις 50 περίπου ἐγγράφων, τῶν σπουδαιότερων καὶ ὀλιγώτερον γνωστῶν².

ΓΕΩΛΟΓΙΑ.— Zur Geologie von Sitia, der Osthalsinsel Kretas,
von **O. Renz.** Ἀνεκοινώθη ὑπὸ κ. Κ. Κτενᾶ.

Abgesehen von den älteren Untersuchungen von Spratt, Raulin und Bonarelli basiert die bisherige Aufnahme dieser östlichen Halbinsel von Kreta auf den Forschungen von L. Chalikiopoulos³. Dieser Autor teilt die Gesteine Ostkretas in folgende fünf Hauptgruppen:

¹ Histoire Diplomatique de la Grèce de 1821 à nos jours. 1821-1830, Paris 1925.

² Εὐκατὸν θὰ ἦτο ὡσαύτως νὰ ἀποτυπώσωμεν κείμενά τινα ἐγγράφων τοῦ Τμήματος Ῥωσσίας καὶ Ἀγγλίας τὰ ὅποια εἶχε μελετήσει ὁ κ. Μακκᾶς, θὰ εἴχομεν δ' οὕτω πλουτίσει θεόντως τὸ ἰδικόν μας Τμῆμα, τὸ ὅποῖον εἶναι τόσον πτωχόν. Ἀλλὰ δὲν θὰ ἦσαν ἐφάμιλλα τοῦ σκοποῦ των τὰ ἰδικά μας διπλωματικά Ἀρχεῖα, εἰμὴ μόνον ἐὰν τὸ ἔργον τοῦ ὁποίου ἔθεσα τὰς βάσεις συνεπληροῦτο 1) διὰ μερικῶν ἐγγράφων τῶν Τμημάτων Ἀυστρίας, Τουρκίας καὶ Ἰονίων Νήσων ἐκ τῶν Γαλλικῶν Ἀρχείων, 2) διὰ τῶν διπλωματικῶν ἐγγράφων τῶν Ἀρχείων τοῦ Καποδιστρίου καὶ τοῦ Μαυροκορδάτου ὡς καὶ δι' ἐρευνητῶν καὶ μελετῶν εἰς τὸ Public Record Office τοῦ Λονδίνου, εἰς τὸ Haus-Hof und Staats Archiv. τῆς Βιέννης, ἐπίσης δὲ καὶ εἰς τὸ Λένινγκραδ, Κων/πολιν καὶ Βερολίνον.

Πρὸς τοῦτο, μὲ τὴν πολῦτιμον ὑποστήριξιν τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν, ἃς ἐλπίζωμεν, ὅτι θὰ εὐρεθῇ ὁ κατάλληλος Μαικίνας ὅστις θὰ προσέλθῃ ἀρωγὸς εἰς τὴν ἐργασίαν αὐτὴν, ἣτις θὰ εἶναι μακρᾶς διαρκείας καὶ τῆς ὁποίας τὴν σπουδαιότητα πρώτῃ ἡ Ἑλβετία καὶ ὀλίγα κράτη τῆς Ν. Ἀμερικῆς κατενόησαν.

³ L. CHALIKIOPOULOS: Sitia, die Osthalsinsel Kreta's. *Veröffentlichungen des Inst. für Meereskunde und des Geographischen Inst. Berlin*, H. 4, 1903. Hier auch Angabe der früheren Literatur.